

D Ó M U R

Héraðsdóms Vesturlands 26. nóvember 2012 í máli nr. E-1/2012:

Árný Sigrún Helgadóttir

(Eiríkur S. Svavarsson hrl.)

gegn

Heilbrigðisstofnun Vesturlands

(Soffía Jónsdóttir hrl.)

Mál þetta sem dómtekið var hinn 30. október sl. er höfðað með stefnu birtri 11. janúar 2012.

Stefnandi er Árný Sigrún Helgadóttir, Hvassafelli II, Norðurárdal.

Stefndi er Heilbrigðisstofnun Vesturlands, Merkigerði 9, Akranesi.

Dómkröfur stefnanda eru þær aðallega að stefnda verði gert að greiða stefnanda:

1. Ógreidd laun í uppsagnarfresti, laun vegna frítökuréttar og akstursgjalds fyrir maí til júlí 2011, samtals að fjárhæð kr. 599.750
2. Skaðabætur að fjárhæð kr. 10.390.824
3. Miskabætur að fjárhæð kr. 1.500.000

Verði ekki fallist á kröfuliði 1 og 2 krefst stefnandi þess til vara að stefnda verði gert að greiða lægri fjárhæð. Jafnframt krefst stefnandi þess að tildæmd fjárhæð beri dráttarvexti samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga um vexti og verðtryggingu, nr. 38/2001, frá því málið er þingfest þann 17. janúar 2012 til greiðsludags.

Þá krefst stefnandi málskostnaðar að skaðlausu.

Stefndi krefst þess aðallega, að hann verði sýknaður af öllum kröfum stefnanda og að stefnandi verði dæmdur til að greiða stefnda málskostnað að mati dómsins.

Til vara er þess krafist að dómkröfur stefnanda verði lækkaðar verulega og málskostnaður verði fellur niður.

MÁLSATVIK

Stefnandi lýsir málsatvikum svo að með auglýsingu á starfatorgi stjórnarráðsins hinn 29. maí 2009, hafi Sjúkrahúsið og heilsugæslustöðin á Akranesi (SHA), nú Heilbrigðisstofnun Vesturlands (HVE), auglýst eftir hjúkrunarfræðingi í 100% starf á sviði starfsmannaheilsuverndar á starfssvæði SHA. Stefnandi hafi verið ráðinn í umrætt starf með ráðningasamningi, dags. 10. ágúst 2009. Frá upphafi hafi stefnandi sinnt störfum á sviði starfsheilsuverndar hjá Norðuráli og séð þannig um framkvæmd á stærstum hluta verksamnings Norðuráls og SHA sem þessir aðilar hefðu gert með sér hinn 18. maí 2009. Á starfstíma sínum hafi stefnandi ekki orðið vör við annað en að störf hennar væru unninn á allan hátt eins og ætlast væri til allt fram í júlí 2011. Stefnandi hafi enga vitneskju eða grun haft um þá atburðarás sem farið hafi af stað í júlí 2011. Með tölvupósti yfirmanns stefnanda hinn 11. júlí hafi stefnandi skyndilega verið boðaður á fund með forstjóra og yfirmanni hjúkrunar og rekstrar HVE þar sem fundarefnið hafi verið sagt vera samningur stefnda við Norðurál. Á umræddum fundi sem haldinn hafi verið hinn 13. júlí 2011 hafi stefnandi verið tjáð að Norðurál væri búð að segja upp samningi sínum við stefnda vegna ónægju með störf stefnanda eins og því hafi verið lýst og óhjákvæmilegt yrði að segja stefnanda upp störfum. Á fundinum hafi engar skýringar verið gefnar í hverju þessi óánægja með störf stefnanda hafi falist.

Hinn 19. júlí 2011 hafi forstjóri stefnda boðað stefnanda á sinn fund ásamt staðgengli yfirmanns stefnanda. Fundarboðið hafi verið í tölvubréfi og hafi stefnandi svarað því samdægurs og tilkynnt mætingu sína á umræddan fund. Hinn 20. júlí hafi stefnandi veikst og tilkynnt það nokkru fyrir vinnutíma sinn eða kl. 6:45 þann morgun til stofnunarinnar með tölvubréfi. Þau veikindi hafi reyndar staðið allt fram í miðjan september og lýst sér helst í missi á jafnvægissskyni, uppköstum og síðar orkuleysi og minni líkamsgetu. Vegna veikinda stefnanda hafi ekkert orðið af boðuðum fundi.

Mánudaginn 25. júlí 2011 hafi forstjóri stefnda sent stefnanda tölvupóst þar sem lýst sé yfir leiðindum vegna veikinda stefnanda en samhliða sé því lýst yfir að forstjórinn vilji gefa stefnanda kost á samtali til að ræða „þær breytingar sem orðið hafa...“ með það að markmiði að gera „umskiptin“ eins hnökralítill og kostur sé. Seinni part þessa sama dags hafi stefnandi hins vegar borist tölvupóstur með uppsagnarbréfi. Í uppsagnabréfinu sé sérstaklega vísað til laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins um leið og stefnandi sé bent á að uppsagnarfrestur séu þrjú mánuðir og starfslok verði því 31. október 2011. Hafi stefnandi skilið þetta uppsagnarbréf svo, að óskað væri vinnuframlags hennar þegar veikindi væru afstaðin. Hinn 27. júlí 2011 hafi hins vegar brugðið svo við að forstjóri stefnda hafi sent stefnanda tölvupóst þar sem nú sé óskað fundar með stefnanda hið fyrsta til að ræða stöðu verkefna hennar þar sem „...óskað hefur verið eftir að annar starfsmaður sinni þessum verkefnum um sinn“. Hinn 29. júlí hafi heilsugæsla sent umbeðið læknisvottorð til stefnda, dagsett 26. júlí 2011, sem staðfest hafi veikindi stefnanda um óvísan tíma frá 20. júlí 2011. Í svarbréfi stefnanda vegna uppsagnar hennar, dagsettu 4. ágúst 2011, sé lýst mikilli óánægju með það fyrirkomulag að stefnandi hafi verið sagt upp í veikindum sínum en jafnframt óskað rökstuðnings fyrir uppsögninni. Hinn 11. ágúst 2011, hafi

stefnanda borist afar stuttort svarbréf frá forstjóra stefnda vegna uppsagnar hennar, þar sem vísað er til fundar hinn 13. júlí og sagt að Norðurál hafi sagt upp gildandi þjónustusamningi sínum við stofnunina „...vegna óánægju með tiltekna þætti í samskiptum og í framkvæmd.“ Af rökstuðningnum og fundi aðila hinn 13. júlí megi því ljóslega ráða að uppsögnina megi rekja til óánægju með störf stefnanda.

Í kjölfarið hafi stefnandi leitað til lögmanns og í kjölfarið hafi farið fram fundur hinn 30. ágúst 2011 með stjórnendum stefnda, stefnanda, lögmanni hans og eiginmanni stefnanda. Á fundinum hafi það meðal annars komið fram hjá stjórnendum stefnda að þeir hefðu ekkert út á störf stefnanda að setja en þrátt fyrir það hafi því jafnframt verið lýst yfir á sama fundi af yfirmanni hjúkrunar- og rekstrar að hún treysti ekki stefnanda til að vinna á heilsugæslu. Á fundinum hafi stefnandi lagt fram nýtt læknisvottorð Hannesar Þ. Hjartarsonar, læknis, þar sem fram komi það mat að stefnandi sé óvinnufær til 15. september 2011. Á fundinum hafi stefnandi rökstutt á hvern hátt hann teldi uppsögn stefnda ólögmeða og bent á nýlega dóma máli sínu til stuðnings. Í kjölfar fundarins hafi stefnandi leitað sáttar um málið, sbr. bréf dags. 16. september 2011. Fundur hafi verið haldinn með aðilum hinn 20. október 2011 en þar hafi tillögum að greiðslu bóta verið alfarið hafnað.

Þess skuli sérstaklega getið að eftir að stefnanda hefði verið sagt upp á þeim meinta grundvelli að Norðurál hafi sagt upp verksamningi við stefnda og þar með hafi forsendur fyrir starfi stefnanda verið brostnar, hafi stefndi látið hjúkrunarfræðingana Guðríði Guðmundsdóttur og Ragnheiði Helgadóttur ganga í þau störf sem verksamningur stefnda við Norðurál hafi falið í sér.

Af hálfu stefnda segir að hann geti ekki fallist á málavaxtalýsingu stefnanda þar sem í henni sé að finna rangar staðhæfingar varðandi samskipti stefnanda við starfsmenn stefnda, auk annarra rangra staðhæfinga og sé henni því mótmælt sem rangri.

Aðdragandi að ráðningu stefnanda hafi verið sá að stefndi hafi gert verksamning í maí 2009 við Norðurál um starfsmannaheilsuvernd. Í beinu framhaldi af þeirri samningsgerð hafi stefndi auglýst eftir hjúkrunarfræðingi í 100% starf til þess að sinna starfsmannaheilsuvernd á starfssvæði stefnda, sem ætlað hafi verið að sinna verkefni samkvæmt þeim þjónustusamningi og hafi sú auglýsing m.a birst á á Starfatorgi hinn 29. maí 2009.

Í samskiptum hjúkrunarforstjóra stefnda við stefnanda í aðdraganda ráðningar hennar hafi komið skýrt fram að um tilraunaverkefni væri að ræða sem endurskoðað yrði í ljósi reynslu, bæði skipulagslega og að umfangi. Stefnandi hafi unnið starfið samhliða meistaranámi við Háskólann á Bifröst. Á starfstímanum hafi stefnandi viðað að sér efni í meistararitgerð sem hún hafi gefið út í desember 2010, um líðan starfsfólks, breytingar og viðfangsefni stjórnenda í Norðuráli á árinu 2010.

Stefnandi hafi verið ráðinn hjúkrunarfræðingur í 100% starf með ráðningarsamningi dagsettum 10. ágúst 2009 með gagnkvæmum þriggja mánaða uppsagnarfresti. Með ódagsettum ráðningarsamningi hafi stefnandi síðan verið ráðinn deildarstjóri starfsmannaheilsuverndar. Frá upphafi hafi stefnandi sinnt störfum á sviði starfsmannaheilsuverndar hjá Norðuráli og séð þannig um framkvæmd á stærstum hluta verksamnings Norðuráls og Sjúkrahússins og heilsugæslustöðvarinnar á Akranesi. Rétt sé að geta þess hér að Sjúkrahússið og heilsugæslustöðin á Akranesi hafi breyst í Heilbrigðisstofnun Vesturlands frá 1. janúar 2010, sbr. reglugerð nr. 447/2009 um breytingu á reglugerð nr. 785/2007 um heilbrigðisumdæmi.

Samkvæmt 11. grein verksamnings stefnda við Norðurál hafi samningurinn í upphafi verið gerður til eins árs og skyldi endurskoðaður að þeim tíma loknum og hafi hvor aðila um sig að þeim tíma loknum getað sagt samningnum upp með a.m.k. þriggja mánaða fyrirvara.

Með tölvupósti 11. júlí 2011, hafi stefnandi verið boðaður á fund sem haldinn hafi verið hinn 13. júlí 2011 og fundarefnið hafi verið samningurinn við Norðurál. Á þeim fundi hafi stefnandi verið upplýstur um tilkynningu mannauðsstjóra Norðuráls um að gera yrði breytingu á skipulagi starfsmannaheilsuverndar stefnda á verksmiðjusvæðinu sem fæli það í sér að verksamningi yrði sagt upp í heild eða hluta. Lágmarkskrafa fyrirtækisins væri að skipt yrði um hjúkrunarfræðing sem sinni þessari þjónustu fyrir hönd stefnda. Stefnandi hafi á þessum fundi verið upplýst um það að þar sem Norðurál hefði í raun sagt upp samningi sínum við stefnda væri ekki hjá því komist að segja stefnanda upp störfum þar sem ráðning hennar hjá stefnda hefði eingöngu byggst á þessu verkefni. Væntanleg uppsögn hafi þannig verið kynnt stefnanda þann dag. Niðurstaða fundarins hafi orðið sú að hjúkrunarforstjóri myndi ræða við mannauðsstjóra Norðuráls og kynna honum það sem fram hefði farið á fundinum auk þess sem stefnandi hafi sagst munu leita eftir skýringum hjá stjórnendum Norðuráls. Forstjóri stefnda hafi síðan átt fund hinn 20. júlí 2011 með fulltrúum Norðuráls. Á fundinum hafi komið fram af hálfu fulltrúa Norðuráls að þrátt fyrir ábendingar, samtöl og ítrekanir gagnvart stefnanda, hefði ekki tekist að færa til betri vegar það sem óskað hefði verið eftir í starfsskipulagi og háttum stefnda. Væri það ófrávíkjanleg afstaða Norðuráls að segja samningnum upp. Með bréfi, dagsettu 20. júlí 2011, hafi verksamningi stefnda og Norðuráls verið sagt upp í samræmi við ákvæði hans með þriggja mánaða fyrirvara. Ástæða uppsagnar verksamningsins hafi veirð tilgreind framkvæmd hjúkrunarþjónustu samkvæmt verksamningnum og þess óskað að hjúkrunarfræðingur lyki starfsskyldum sínum á vettvangi fyrirtækisins svo fljótt sem verða mætti.

Eftir fund forstjóra og hjúkrunarforstjóra stefnda með stefnanda hinn 13. júlí 2011, þar sem fyrirhuguð uppsögn hafi verið kynnt, og fund forstjóra stefnda með fulltrúum Norðuráls hinn 20. júlí 2011 hafi verið reynt að koma á fundi með forsvarsmönnum stefnda og stefnanda en það ekki tekist sökum veikinda stefnda. Stefnandi hafi verið sent uppsagnarbréf með tölvupósti hinn 25. júlí 2011. Í tölvupóstinum hafi komið fram að forstjóri stefnda teldi nauðsynlegt að senda stefnanda uppsagnarbréf vegna stöðu hennar sem deildarstjóra starfsmannaheilsuverndar í Norðuráli, vegna uppsagnar Norðuráls á verksamningnum og krafna fyrirtækisins um að stefnandi sinni ekki þessu verkefni.

Með tölvupósti, dagsettum 26. júlí 2011, hafi forstjóri stefnda óskað eftir því við stefnanda, samkvæmt tilmælum frá forráðamönnum Norðuráls, að eiga sem fyrst fund með stefnanda til að leggja línur um frágang verkefna hjá Norðuráli. Stefnandi hafi svarað beiðninni með tölvupósti, dagsettum 27. júlí 2011, þar sem fram komi að hún væri veik en myndi koma til fundar um leið og henni væri það fært. Að ósk forstjóra stefnda hafi stefnandi síðan sent stefnda tvö læknisvottorð vegna veikinda sinna.

Með bréfi, dagsettu 4. ágúst 2011, hafi stefnandi óskað eftir rökstuðningi fyrir uppsögninni. Í bréfi forstjóra stefnda, dagsettu 11. ágúst 2011, hafi verið vísað til fundarins 13. júlí 2011, þar sem stefnandi hefði verið upplýst um fyrirhugaða uppsögn og jafnframt gerð grein fyrir afstöðu Norðuráls og að þjónustusamningi hafi verið sagt upp vegna óánægju fyrirtækisins með tiltekna þætti í samskiptum og í framkvæmd. Í bréfinu sé tekið fram að með því að Norðurál hafi sagt upp samningi sínum, væru brostnar forsendur fyrir því verkefni sem stefnandi hefði verið ráðin til.

Stefnandi, hafi ásamt lögmanni sínum, átt fund með forstjóra og framkvæmdastjóra stefnda hinn 30. ágúst 2011 þar sem stefnandi hafi ásamt lögmanni sínum gert grein fyrir málinu eins og það hafi horft við henni. Í framhaldi hafi átt sér stað nokkur bréfasamskipti milli aðila.

Stefndi mótmælir sérstaklega þeim hluta málavaxtalýsingar í stefnu, þar sem því sé haldið fram að stefndi hafi látið tvo nafngreinda hjúkrunarfræðinga ganga í þau störf sem verksamningur stefnda við Norðurál hafi falið í sér og að annar þeirra sinni nú verkefnum sem stefnandi hafi sinnt áður. Þá sé þeirri fullyrðingu stefnanda að verksamningur stefnda og Norðuráls hafi verið endurnýjaður eftir uppsögn stefnanda sérstaklega mótmælt. Allar þessar fullyrðingar stefnanda séu úr lausu lofti gripnar og mótmæli stefndi þeim sem röngum og örökstuddum.

Óumdeilt sé að stefnandi hafi tilkynnt veikindi þegar í kjölfar fundar hinn 13. júlí 2011 og samkvæmt læknisvottorði sem borist hafi stefnda hinn 29. júlí 2011 hafiv eríð óvíst hvenær stefnandi kæmi aftur til starfa. Það hafi ekki orðið ljóst fyrr en með læknisvottorði móttæknu 30. ágúst 2011 að stefnandi yrði óvinnufær með öllu til 15. september 2011. Stefndi hafi orðið að bregðast við veikindum stefnanda með því að fá afleysingafólk til að sinna störfum stefnanda hjá Norðuráli vegna uppsagnarákvæða í þjónustusamningi og ákvæðis í grein 2 þar sem segi að stefnda beri að útvega hjúkrunarfræðing sem staðgengil í fjarveru þess sem ráðinn sé til þjónustu við Norðurál. Enginn samningur hafi hins vegar verið gerður um áframhald þjónustunnar við Norðurál en stefndi hafi veitt Norðuráli heilbrigðisþjónustu til bráðabirgða samkvæmt beiðni þar til fyrirtækið hafi markað sér stefnu til lengri tíma varðandi þennan þátt. Staðhæfing stefnanda um að samningur hafi verið endurnýjaður sé því röng.

MÁLSASTÆÐUR OG LAGARÖK

Stefnandi byggir kröfur sínar á því að uppsögn hennar hafi verið ólögmat og veiti rétt til skaðabóta. Stefnandi byggir á því að um réttarsamband hans og stefnda gildi

ófullnægjandi.

Þá byggir stefnandi á því að kjarasamningur FÍH og ríkisins, sem eigi við um lögskipti aðila í máli þessu, byggi á sömu grunnreglum og fram komi í lögum 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Stefndi hafi því einnig virt ákvæði kjarasamnings að vettugi.

Stefnandi mótmæli alfarið ásökunum um að hún hafi ekki staðið sig í starfi. Slíkar fullyrðingar séu bæði rangar og eigi ekki við rök að styðjast. Jafnvel þó lagt væri til grundvallar að stefndi hefði einhverjar ávirðingar á hendur stefnanda vegna framgöngu í starfi og þær væru að öllu leyti sannar séu þær ekki þess eðlis að segja hefði mátt stefnanda upp störfum á grundvelli 1. mgr. 44. gr. 1. 70/1996. Gögn málsins sýni að uppsögnina megi rekja til ávirðinga í garð stefnanda. Með vísan til þess og framangreindra lagaákvæða telji stefnandi að stefnda hafi verið skylt að áminna hann áður en til uppsagnar kom, að undangengnum fresti fyrir stefnanda til að koma að andmælum sínum. Þar sem uppsögn stefnda hafi ekki uppfyllt ofangreind skilyrði hafi hún verið ólögmæt.

Um ógreidd laun í uppsagnarfresti, frítökurétt og ógreitt akstursgjald segir stefnandi að stefnandi hafi ekki fengið að fullu greidd laun í uppsagnarfresti. Stefnandi hafi verið óvinnufær vegna veikinda þegar ráðningasamningi var slitið. Réttur hennar til forfallalauna sé ótvíræður og verði ekki skertur með uppsögn. Veikindaforföllum stefnanda hafi lokið lauk þann 15. september 2011. Þá hafi tekið við þriggja mánaða uppsagnarfrestur stefnanda frá og með 1. október 2011 enda miðist uppsagnarfrestur stefnanda við mánaðarmót. Með hliðsjón af almennum meginreglum vinnuréttar hafi stefnda borið að greiða stefnanda full laun fyrir desember 2011. Stefnandi krefst því launa í uppsagnarfresti fyrir desember 2011, þ.e. mánaðarlauna ásamt fastri yfirvinnu samkvæmt ráðningasamningi svo og orlof af yfirvinnu.

Þá hafi stefnandi ekki greitt stefnanda áunninn frítökurétt að öllu leyti og krefst stefnandi greiðslu þess sem hann telur muna. Með hliðsjón af ákvæðum kafla 2.4 í kjarasamningi aðila hafi frítökuréttur stefnanda við uppsögn numið alls 69,375 tímum. Samkvæmt grein 2.4.5.9. skal ógreiddur frítökuréttur gerður upp við starfslok með sama hætti og orlof. Með hliðsjón af launaflokki stefnanda skv. ráðningasamningi, launaflokki 7, 6. þrep. nemur hver klst. frítökuréttar 2.350 kr. Krafa samkvæmt þessum lið nemur því $69,375 \times 2.350 = 163.031$ kr. Af því hafi stefnandi fengið greiddar 81.626 krónur hinn 17. janúar sl. sem dragist frá kröfu hans

Heildarkrafa samkvæmt þessum dómkröfulið nemi 599.750 krónum

Stefnandi byggir jafnframt á því að stefndi beri fébótaábyrgð á hinni ólögmætu uppsögn samkvæmt almennum reglum skaðabótaréttar og dómvenju. Kröfur um skaðabætur vegna slita á vinnusamningi séu reistar á því að stefnandi hafi orðið fyrir fjárhagslegu tjóni vegna uppsagnarinnar. Krafa stefnanda um skaðabætur vegna slita á vinnusamningi svari til launa í 24 mánuði, miðað við föst mánaðarlaun. Samkvæmt kjarasamningi FÍH og stefnda nemi föst mánaðarlaun í launaflokki 7, þrepi 6 kr. 382.128 á mánuði frá og með 1. júní 2011. Með 14 tíma

fastri yfirvinnu stefnanda nemi mánaðarlaun stefnanda 432.951 krónum. Samtals nemi þessi kröfuliður því kr. 10.390.824.

Stefnandi telur að við mat á fjártjóni vegna hinnar ólögsmætu uppsagnar beri m.a. að hafa í huga aldur stefnanda, kyn, menntun og starfsreynslu. Atvinnumöguleikar 54 ára gamals hjúkrunarfræðings sem eigi lögheimili og búsetu á Vesturlandi séu fáir. Stefnandi býi á atvinnusvæði þar sem atvinnumöguleikar fyrir einstaklinga með menntun stefnanda séu takmarkaðir við mjög fáa vinnuveitendur sem nær allir séu á hendi hins opinbera. Afar litlar líkur séu á því að það breytist á næstu misserum. Þá beri að líta til þess að uppsögnin og þær ávirðingar sem bornar hafi verið á stefnanda séu til þess fallnar að gera honum erfiðara fyrir við leit að nýju starfi. Þá beri að hafa það í huga að stefnandi hafi notið réttinda samkvæmt lögum nr. 70/1996 og lögum nr. 1/1997 um lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins. Hann hafi þar af leiðandi mátt vænta þess að halda starfi sínu til venjulegra starfsloka ríkisstarfsmanna svo lengi sem starfseminni yrði haldið áfram á vegum ríkisins og hann gerðist ekki brotlegur í starfi. Jafnframt verði að líta til þess að öll meðferð uppsagnar á stefnanda hafi verið sérlega meiðandi þar sem uppsögn hafi ekki verið studd neinum haldbærum rökum um einhver brot stefnanda í starfi. Í ljósi alls framangreinds er krafa stefnanda síst of há um skaðabætur vegna fjártjóns er svari til 24 mánaða launa.

Krafa stefnanda um miskabætur er studd við 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Uppsögnin hafi verið sérlega meiðandi. Stefnanda hafi verið sagt upp eftir að hann hefði tilkynnt lögsmæt veikindaforföll. Stefnanda hafi verið sagt upp bréfleiðis og án þess að sú skriflega uppsögn tilgreindi neinar ástæður uppsagnarinnar. Uppsagnarbréfið hafi borið með sér að stefnandi ætti að vinna út uppsagnarfrestinn, síðar hafi þess verið óskað að stefnandi ynni ekki uppsagnarfrestinn. Sé þetta afar furðuleg framkoma í ljósi þess að stefndi hafi reynt að hylma yfir raunverulegar ástæður uppsagnarinnar. Út á við beri uppsögnin þess merki að stefnandi hafi gerst sekur um alvarlegt afbrot sem réttlæti fyrirvaralausán brottrekstur af vinnustað. Þá sé það sérlega meiðandi að til viðbótar við að hafna frekari vinnuframlagi komist stefnandi að því að tveir aðrir hjúkrunarfræðingar HVE hafi unnið störf stefnanda eftir að hún hafi náð sér af veikindum sínum á uppsagnarfresti. Þessi háttsemi stefnda gagnvart stefnanda í kjölfar uppsagnarinnar hafi verið einkar meiðandi. Ekkí síst í ljósi þess að stefnandi hafi til þessa átt flekklausan starfsferil og hlotið hrós fyrir hin ýmsu störf í gegnum árin. Telur stefnandi að uppfyllt séu skilyrði 26. gr. laga nr. 50/1993. Af ofangreindu og í ljósi atvika telur stefnandi að krafa um miskabætur að fjárhæð kr. 1.500.000 sé hófleg.

Stefnandi vísar einkum til laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, stjórnarsýslulaga nr. 37/1993, laga nr. 1/1997 um lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, laga nr. 40/2007 um heilbrigðisþjónustu og reglugerða settum á grundvelli þeirra, einkum reglugerða nr. 785/2007 og 448/2009, reglugerðar nr. 1000/2004 um aðgerðir gegn einelti á vinnustað, tilskipana ESB á sviði vinnuréttar einkum tilskipunar nr. 91/533/EBE. Jafnframt er vísað til kjarasamninga FÍH við stefnda og afleiddra skjala þeirra svo sem stofnanasamninga sem og meginreglna vinnuréttar. Þá vísar stefnandi til laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Krafa um dráttarvexti styðst við 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Krafa um málskostnað styðst við 129. og 130. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Stefndi kveður sýknukröfu sína byggjast á því að uppsögn stefnanda hafi verið lögmæt og réttilega hafi verið að henni staðið. Stefndi hafi að fullu gert upp laun við stefnanda á grundvelli ráðningarsamningsbundins uppsagnarfrests og eigi stefnandi því ekki frekari kröfur á hendur stefnda.

Því sé mótmælt sem röngu að uppsögn stefnanda hafi verið ólögmæt og varði bótaskyldu. Því sé einnig mótmælt sem röngu og ósönnuðu að stefnandi hafi ekki fengið að fullu greidd laun í uppsagnarfresti.

Stefnandi hafi verið óvinnufær vegna veikinda þegar ráðningarsamningi hafi verið sagt upp hinn 25. júlí 2011. Stefndi hafi notið þriggja mánaða uppsagnarfrests samkvæmt ráðningarsamningi. Samkvæmt meginreglum vinnuréttar hafi upphaf uppsagnarfrests stefnanda miðast við mánaðamótin júlí/ágúst 2011 og lok hans við 31. október 2011 og breyti veikindi stefnanda þar engu um. Samkvæmt dómafordæmum lengist uppsagnarfrestur ekki þó stefnandi sé óvinnufær vegna veikinda á þeim tíma sem honum er sagt upp. Stefndi hefði að auki verið kynnt ráðgerð uppsögn áður en hún veiktist auk þess sem uppsögn ráðningarsamningsins hafi í engu skert veikindarétt hennar. Við lok veikinda hinn 15. september 2011 hafi stefnandi farið af veikindalaunum og fengið greidd laun út uppsagnarfrest án vinnuskyldu, en starfslok hafi verið 31. október 2011. Kröfu stefnanda um laun í uppsagnarfresti fyrir desember 2011, sé því mótmælt.

Stefndi hafi greitt stefnanda þann hluta frítökuréttar sem fullnægjandi gögn séu fyrir. Það hafi verið gert hinn 16. janúar 2012, þegar sýnt hafi þótt að stefnandi hygðist ekki leggja fram fullnægjandi gögn af sinni hálfu kröfunni til stuðnings. Eftir höfðun málsins hinn 11. janúar 2012 hafi launafulltrúi stefnda farið yfir frítökuréttinn í samræmi við viðveruskráningu og hafi heildarfjöldi tíma reynst vera 31,68 eða frítökuréttur að fjárhæð 81.626 krónur, í samræmi við launaflokk 9-6. Hinn 16. janúar 2012 hafi stefndi greitt þá fjárhæð inn á bankareikning stefnanda og tilkynnt lögmanni stefnanda um greiðsluna með bréfi, dagsettu 17. janúar 2012. Þeim gögnum sem stefnandi hafi lagt fram til stuðnings kröfu sinni um frítökurétt beri ekki saman við þau gögn er varða frítökurétt stefnanda sem launadeild stefnda hafi undir höndum. Stefndi mótmæli því eftirstöðvum kröfunnar sem ósönnuðum.

Uppgjör á akstursgjaldi til stefnanda hafði ekki farið fram af þeirri einföldu ástæðu að nauðsynleg gögn höfðu ekki borist frá stefnanda. Í framhaldi af bréfi stefnda til lögmanns stefnanda hinn 13. janúar 2012, hafi akstursreikningar verið sendir stefnda. Þeir hafi reynst vera í samræmi við viðveru og vinnutíma stefnanda tímabilið maí 2011 til júlí 2011. Stefndi hafi greitt kröfuna að fullu með 220.480 krónum hinn 16. janúar 2012, án nokkurs undandráttar þegar fullnægjandi gögn hafi legið fyrir af hálfu stefnanda.

Stefndi ítrekar fyrri mótmæli sín við þeirri málsástæðu stefnanda að uppsögn á ráðningarsamningi stefnanda hafi verið ólögmæt. Að auki eigi skaðabótakrafa sem sé í engum tengslum við ráðningarsamband aðila engan rétt á sér.

Tilfni starfsloka stefnanda sé að rekja til þeirrar forsendu sem legið hafi til grundvallar ráðningu hennar sem deildarstjóra starfsmannaheilsuverndar, vegna verksamnings stefnda og Norðuráls, og uppbyggingu faglegrar öryggis- og starfsmannaheilsuverndar hjá Norðuráli. Sú forsenda hafi verið stefnanda kunn og

verði því ekki séð að nokkur grundvöllur sé fyrir skaðabótakröfu hennar. Við stofnun ráðningarsambands stefnanda við stefnda hafi henni verið gert það ljóst að ein af meginforsendum ráðningar hennar væri sú að hún ætti að sinna starfsmannaheilsuvernd hjá Norðuráli á grundvelli samnings stefnda við Norðurál. Í auglýsingu um starfið komi fram að óskað sé eftir hjúkrunarfræðingi til að sinna starfsmannaheilsuvernd á starfssvæði stefnda. Í viðræðum aðila í aðdraganda ráðningar stefnanda í starfið sumarið 2009 hafi komið skýrt og ótvírætt fram að um væri að ræða starf við starfsmannaheilsuvernd hjá Norðuráli til að uppfylla samningsskyldur stefnda samkvæmt verksamningi. Grundvöllur ráðningar stefnanda hafi verið skýr og ótvíræður og því ekki nauðsynlegt að geta þess sérstaklega í ráðningarsamningi að þjónustusamningur stefnda við Norðurál væri grundvöllur ráðningar stefnanda. Stefnanda hafi verið það fullljóst enda hafi hún sinnt starfinu samhliða meistaranámi og getað samþætt starfið náminu með því að afla rannsóknargagna í meistararitgerð sína.

Upphafleg forsenda ráðningar stefnanda hafi verið ítrekuð á fundi með henni hinn 13. júlí 2011 þegar stefnanda hafi verið tilkynnt að ekki yrði hjá því komist að segja henni upp störfum, þar sem Norðurál ráðgerði uppsögn. Stefnanda hafi ekki verið sagt upp störfum vegna brota í starfi. Á því hafi ekki verið byggt af hálfu stefnda að stefnandi hafi brotið gegn skyldum sínum og því ekkert tilefni verið til að beita stefnanda viðurlögum t.d. samkvæmt 21. gr. laga nr. 70/1996. Uppsögn stefnanda hafi byggst á 43. gr. þeirra laga og sé í samræmi við efni ráðningarsamningsins. Að mati stefnda hafi ekkert tilefni verið til að byggja uppsögnina á 44. gr. laganna. Að baki uppsögn stefnanda hafi verið gildar ástæður sem hafi ekki með nokkrum hætti tengst veikindum stefnanda eða ástæðum sem rekja mætti til háttsemi sem tilgreindar séu í 21. gr. laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Uppsögn stefnanda hafi því réttilega verið gerð með vísan til 43. gr. laga nr. 70/19. Ástæða uppsagnar Norðuráls á verksamningi við stefnda hafi hins vegar verið rökstuddar með vísan til framkvæmdar á hjúkrunarþjónustu samkvæmt samningi. Þær röksemdir séu fyrirtækisins fyrir að segja upp þjónustusamningi, ekki stefnda. Stefnanda hafi verið vel kunn ástæða uppsagnarinnar eftir fundarhöld aðila og samskipti. Tilkynning Norðuráls um framkvæmd samningsins af hálfu stefnanda hafi því ekkert haft að gera með ákvörðun stefnda um uppsögn ráðningarsamningsins, heldur hafi sú ákvörðun einvörðungu ráðist af því að fyrir hafi legið að verksamningi milli stefnda og Norðuráls yrði sagt upp á grundvelli uppsagnarákvæðis þess samnings.

Stefndi mótmælir því að stefnandi eigi kröfu til bóta vegna uppsagnarinnar. Stefnandi hafi fengið greidd þau laun sem henni hafi borið og ekki hafi stofnast réttur til frekari greiðslna, hvorki á grundvelli ráðningarsamningsins, né kjarasamnings stéttarfélags hennar.

Stefnandi hafi fengið greidd laun í uppsagnarfresti í samræmi við uppsagnarbréf stefnda frá 25. júlí 2011. Uppsögn stefnda á ráðningarsamningi stefnanda hafi verið lögmæt og breyti þar engu um að stefnandi hafi tilkynnt um veikindi sín, enda ákvörðun um uppsögn með öllu ótengd veikindum stefnanda sem hafi verið síðar til komin.

Stefndi hafi ekki bakað stefnanda neitt bótaskyld tjón. Tjón stefnanda sé að auki ósannað og engin bótaskilyrða almennu skaðabótareglunnar uppfyllt. Fjárhæð bótakröfu stefnanda og framsetningu hennar sé mótmælt sérstaklega. Í

dómaframkvæmd hafi ekki verið fallist á slíka kröfugerð.

Því er mótmælt að rannsóknarregla 10. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 hafi verið brotin. Málið hafi verið að fullu upplýst, áður en ákvörðun um uppsögn hafi verið ákveðin. Fullupplýst hafi verið að grunnforsenda ráðningar stefnanda hafi verið brostin. Stefndi hefði hinn 13. júlí 2011 upplýst stefnanda um fyrirhugaða uppsögn Norðuráls á verksamningi og að uppsögnin hefði þá afleiðingu í för með sér að ekki yrði hjá því komist að segja stefnanda upp störfum.

Því er einnig mótmælt að meðalhófsregla 12. gr. stjórnsýslulaga hafi verið brotin. Skylda forstjóra stefnda samkvæmt 2. mgr. 38. gr. starfsmannalaga sé ekki aðeins að sjá til þess að stofnunin sem hann stýri starfi í samræmi við lög, stjórnvaldsfyrirmæli og erindisbréf skv. 1. mgr. 38. gr. laganna, heldur beri hann einnig ábyrgð á því að rekstrarútgjöld og rekstrarafkoma stofnunarinnar sé í samræmi við fjárlög og að fjármunir séu nýttir á árangursríkan hátt, sbr. og 49. gr. laga nr. 88/1997, um fjárreiður ríkisins, og reglugerðar nr. 1061/2004, um framkvæmd fjárlaga og ábyrgð á fjárreiðum ríkisstofnana í A-hluta.

Í ljósi uppsagnar Norðuráls á verksamningi hafi forstjóri stefnda, ekki átt annarra kosta vöð en að segja stefnanda upp störfum. Ekki hafi verið unnt að færa stefnanda til í starfi, þar sem engu lausu starfi hafi verið til að dreifa. Ákvörðun um að segja stefnanda upp störfum hafi m.a. byggst á því að við þessar aðstæður hafi ekki verið leiðir til að taka aðra eða vægari ákvörðun. Stefnda hafi ekki verið unnt að færa stefnanda til í starfi eða fela henni önnur verkefni. Meðalhófs hafi verið gætt.

Því er mótmælt að andmælaregla 13. gr. stjórnsýslulaga hafi verið brotin, enda hafi stefnandi fengið tækifæri til að andmæla uppsögninni, bæði áður en hún fór formlega fram og einnig eftir að formleg uppsögn átti sér stað. Þá hafi stefnandi, ásamt lögmanni sínum, átt fund með forstjóra og framkvæmdastjóra stefnda hinn 30. ágúst 2011 þar sem stefnandi hafi gert grein fyrir málinu eins og það horfði við henni. Áréttað skuli að samkvæmt 2. málslíð 1. mgr. 44. gr. laga nr. 70/1996, sé ekki skylt að gefa starfsmanni kost á að tjá sig um ástæður uppsagnar áður en hún tekur gildi. Svo hátti til hér enda stefnandi þess ekki umkomin með andmælum að breyta því réttarástandi að Norðurál segði upp þjónustusamningi við stefnda.

Uppsögn stefnanda sé á engan hátt að rekja til ávirðinga stefnda í garð stefnanda, eins og stefnandi haldi fram, heldur til þess að forsendur að baki ráðningu hennar hafi brostið þegar Norðurál hafi sagt upp verksamningi við stefnda. Stefndi telji því engar forsendur til að verða við skaðabótakröfu stefnanda. Þeirri málsástæðu stefnanda er mótmælt sem rangri, að ekkert framangreindra ákvæða stjórnsýslulaga hafi verið virt í aðdraganda og við framkvæmd uppsagnar stefnanda.

Miskabótakröfu stefnanda er mótmælt og telur stefndi að það skorti á öll bótaskilyrði 26. gr. skaðabótalaga. Ákvörðun stefnda um uppsögn ráðningarsamningsins hafi á engan hátt beinst gegn stefnanda persónulega, starfsheiðri hennar, æru eða persónu, hvað þá að í henni sé fólgin meingerð í hennar garð. Ákvörðunin byggðist á hagræðingu í rekstri stefnda vegna uppsagnar Norðuráls á samstarfssamningi en var ekki beint gegn persónu stefnanda, né laut að störfum hennar. Í ákvörðun stefnda var því ekki fólgin ólögsmæt meingerð gegn frelsi, friði, æru eða persónu stefnanda í skilningi 26. gr. laga nr. 50/1993. Gagnstæðum málsástæðum stefnanda er því er mótmælt sem röngum, órökstuddum

og ósönnuðum, enda lágu engar þær hvatir eða ástæður er stefnandi nefnir í stefnu að baki ákvörðunar stefnda.

Verði ekki fallist á sýknukröfu stefnda er kröfum stefnanda mótmælt sem allt of háum og er þess krafist að þær verði lækkaðar.

Jafnvel þó að dómurinn féllist á réttmæti meintrar skaðabótakröfu stefnanda, beri stefnanda, samkvæmt almennum reglum skaðabótaréttarins, að leitast við að takmarka tjón sitt. Ósannað sé að stefnandi hafi ekki getað fundið starf sem hjúkrunarfræðingur. Stefnandi sé menntaður hjúkrunarfræðingur á besta aldri og því yfirgnæfandi líkur til þess að hún geti aflað sér vinnu hjá öðrum aðila. Vísist hér til hliðsjónar til 2. mgr. 32. gr. starfsmannalaga. Stefnandi sé með lögheimili í Borgarfirði, en fyrirbyggjandi séu gögn sem benda ótvírætt til þess að stefnandi sé í raun búsett í miðborg Reykjavíkur, að Lækjargötu 4. Stefnandi búi því í raun á því atvinnusvæði, þar sem bestu atvinnumöguleikana sé að finna.

Þá er því sérstaklega mótmælt sem röngu og án nokkrar lagastoðar að stefnandi geti haft uppi skaðabótakröfu vegna launa fram í tímann. Einungis hafi verið liðnir 3 mánuðir af þeim 24 sem stefnandi krefjist greiðslu fyrir þegar stefna máls þessa var gefin út. Slík framtíðarkrafa sé ekki lögvarin.

Stefnandi geri kröfu um miskabætur samkvæmt 26. gr. laga nr. 50/1993 að fjárhæð 1.500.000 krónur. Stefndi mótmælir miskabótakröfu stefnanda sem of hárrí, órökstuddri og í engu samræmi við dómaframkvæmd um miskabætur. Stefnandi hafi ekki rökstutt þetta ósamræmi, né heldur hvers vegna bætur til hennar ættu að vera miklu hærri en bætur í sambærilegum málum.

Lagarök:

Stefndi vísar til áðurgreindra laga er varða sýknukröfu og lækkunarkröfu. Krafa um málskostnað styðjist við 130. gr. laga um meðferð einkamála nr. 91/1991.

NIÐURSTAÐA

Stefnandi sagði um aðdraganda þess að hún réðist til starfa að þáverandi mannauðsstjóri stefnda vitnið Rakel Heiðmarsdóttir hefði hvatt sig til þess að sækja um starf það sem auglýst var á starfatorgi hinn 29. maí 2009. Fram kom í skýrslu vitnisins Rakelar að stefnandi hefði haft samband við vitnið og boðið fram starfskrafta sína við starfsmannaheilsuvernd hjá Norðuráli og hafi þá vitnið bent stefnanda á að sækja um vegna þess að samningur stefnda og Norðuráls um framkvæmd starfsmannaheilsuverndar hjá Norðuráli var þá í burðarliðnum. Hafi Rakel litist afar vel á að fá stefnanda til starfa sökum reynslu hennar á þessu sviði. Þá kom fram hjá vitnunum Steinunni Sigurðardóttur og forstjóra stefnda Guðjóni Brjánssyni að umsækjendum öllum þar á meðal stefnanda hefði verið gert ljóst að til stæði að ráða starfkraft til þess að vinna tiltekið afmarkað verkefni sem hafi falið í sér efndir á samningi stefnda og Norðuráls. Fram kom í skýrslu stefnanda fyrir dómi að henni hefði verið sagt upp á fundi 13. júlí 2011 og að fyrir dyrum stæði að

Norðurál segði upp samningi þeim sem stefndi og Norðurál höfðu gert með sér um framkvæmd starfsmannaheilsuverndar. Vítinn Steinunn og Guðjón sögðu að engin ástæða hafi verið til þess að áminna stefnanda vegna atvika er greinir í 21. gr. laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur opinberra starfsmanna. Er og enda ekki sýnt fram á það í máli þessu að þau atvik hafi verið fyrir hendi í tilvikum stefnanda. Vegna þessa verður ekki fallist á það með stefnanda að ákvæði 44. gr. sömu laga eigi við um tilvik hennar. Líta verður til þess að samkvæmt samningi forvera stefnda og Norðuráls skyldi stefnandi vera í fullu starfi hjá Norðuráli þ.e. að lágmarki 40 stundir á viku sbr. 2. tölulið samnings Norðuráls og forvera stefnda frá 18. maí 2009. Verður á því að byggja hér að þegar litið er til aðdraganda ráðningar stefnanda og samnings þess sem gerður var við Norðurál að stefnandi hafi verið ráðin til þess að sinna ákveðnu verkefni sem byggst hafi á samningi stefnda við einkaaðila sem með því vildi efna skyldur sínar samkvæmt kjarasamningum starfsmanna sinna. Þegar síðan varð ljóst að Norðurál vildi segja upp samningi við stefnda voru brostnar forsendur fyrir áframhaldandi starfi stefnanda. Hún gat ekki gert sér væntingar um að hún yrði áfram við störf hjá stefnda eins og hátaði til um ráðningu hennar og starfsskyldur. Samkvæmt því verður ekki fallist á það með stefnanda að uppsögn hennar hafi verið ólöglegt. Fram er komið í málinu að stefndi hefur greitt stefnanda vegna aksturs og frítökuréttar eftir að mál þetta var höfðað og að greiðslur vegna frítöku byggjast á gögnum úr launabókhalda stefnda. Stefnandi hefur lagt fram útreikninga á kröfu vegna frítökuréttar sem hún telur umfram það sem henni hafi verið greitt en gögnum þeim sem hún ber fyrir sig í því efni er sérstaklega mótmælt af stefnda og með því að ekki er með öllu ljóst hvaðan þau stafa þykja þau ekki veita fullnægjandi stöð fyrir kröfugerð stefnanda og er því hafnað. Loks er þess að gæta að stefnandi fékk greidd laun út þann uppsagnarfrest er hún átti þ. e. þrjá mánuði og hefur ekki sýnt fram á að hún eigi kröfu til frekari launa en hún hefur þegar fengið greidd vegna starfsloka sinna hjá stefnda.

Samkvæmt öllu framansögðu verður stefndi sýknaður af kröfum stefnanda en rétt þykir að málskostnaður falli niður.

DÓMSORÐ

Stefndi, Heilbrigðisstofnun Vesturlands, er sýkn af öllum kröfum stefnanda.

Málskostnaður fellur niður.

Allan V. Magnússon